

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Broj: 06 0 U 019117 25 Uvp
Sarajevo, 17.04.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću za upravne sporove sastavljenom od sudija Babić Stanković Aleksandre, kao predsjednika vijeća, Džerahović Emire i Bajrović Aide, kao članova vijeća, te Hodžić Melise, kao zapisničara, u upravnom sporu tužiteljice Š. S. iz T., zastupane po punomoćniku Ribić Adisu, advokatu iz Travnika, protiv akta broj: FZ3/8/1-31-3-116-2/23 od 19.12.2023. godine, tuženog Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje Mostar, u upravnoj stvari utvrđivanja preplaćenog iznosa porodične penzije, odlučujući o zahtjevu tužiteljice za vanredno preispitivanje sudske odluke, podnesenom protiv presude Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 019117 24 U od 26.08.2024. godine, na nejavnoj sjednici održanoj dana 17.04.2025. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke se odbija.

Odbija se zahtjev tužiteljice za naknadu troškova postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Novom Travniku, broj: 06 0 U 019117 24 U od 26.08.2024. godine odbijena je, kao neosnovana, tužiteljičina tužba podnesena protiv osporenog rješenja tuženog, broj i datum navedeni u uvodu ove presude, kojim je odbijena njena žalba izjavljena protiv prvostepenog rješenja direktora Kantonalne administrativne službe tuženog u Travniku, broj: FZ9/2/1-35-1-57582-39/17 (MB/OB: 1190280413) od 12.01.2023. godine (u obrazloženju pobijane presude pogrešno naveden broj: FZ3/8-4-7-335/23 od 12.07.2023. g.). Tim prvostepenim rješenjem u tački 1. dispozitiva tužiteljici je utvrđena preplata iznosa penzijskog primanja za period od 01.10.2014. godine do 31.10.2022. godine u visini 26.846,62 KM, odnosno 13.543,90 CHF zbog zaposlenja u Švicarskoj, dok je tačkama 2. do 4. dispozitiva navedenog rješenja određen rok i način nadoknade preplaćenog iznosa penzije, pod prijetnjom prinudnog izvršenja po odredbama Zakona o izvršnom postupku (ukoliko se preplaćeni iznos penzije ne nadoknadi u cjelosti), te konstatovano da rješenje o pretplati penzije predstavlja izvršnu ispravu u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku i da žalba ne zadržava izvršenje rješenja.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje sudske odluke tužiteljica je, po punomoćniku, osporila zakonitost i pravilnost pobijane presude, zbog povrede federalnog materijalnog zakona. Ističe da su nadležni organi, a i prvostepeni sud, na konkretan slučaj pogrešno primijenili odredbe člana 136. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju Federacije BiH, obzirom da su potraživanja tuženog organa u periodu od 01.10.2014. godine do 18.10.2017. godine zastarjela, jer su premašila zastarni rok od 5 godina od dana saznanja 18.10.2022. godine. Imajući u vidu navedeno predlaže da ovaj Sud zahtjev za vanredno

preispitivanje sudske odluke uvaži, pobijanu presudu „poništi“ i predmet vrati na ponovno odlučivanje, uz naknadu troškova sastava ovog zahtjeva prema priloženom troškovniku.

U odgovoru na zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke tuženi je predložio da se isti kao neosnovan odbije.

Ovaj Sud je na osnovu člana 45. Zakona o upravnim sporovima ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine", broj: 9/05) ispitao zakonitost pobijane presude u granicama zahtjeva i povrede propisa iz člana 41. stav 2. tog zakona, pa je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Iz obrazloženja pobijane presude i podataka iz spisa predmeta proizilazi da je predmetni postupak pokrenut po službenoj dužnosti dana 16.11.2022. godine, te da je prvostepena služba iz provedenih dokaza utvrdila da je tužiteljica po rješenju iste prvostepene službe od 30.03.2015. godine (kako je navedeno u osporenom rješenju iako je tog datuma urađen nacrt rješenja, a pravo na porodičnu penziju priznato je rješenjem od 04.12.2015. g.) ostvarila pravo na porodičnu penziju (zajedno sa djecom Š. L. i Š. M.) počev od 30.12.1992. godine, iza umrlog bračnog druga Š. M. (koji je umro dana 22.07.1992. godine), primjenom odredbi tada važećeg Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH", br. 29/98-55/12), te da joj je isplata penzije po navedenom rješenju vršena zaključno sa 31.10.2022. godine, jer je na osnovu rješenja prvostepenog organa broj: FZ9/2/1-35-1-57582-39/17 od 16.11.2022. godine imenovanoj prestalo pravo na porodičnu penziju sa 01.10.2014. godine, zbog statusa osiguranika u obaveznom osiguranju. Ovo iz razloga što je dana 18.10.2022. godine švicarski nositelj osiguranja dostavio prvostepenom organu Potvrdu staža tog nositelja osiguranja -Obrazac E 205 CH od 04.10.2022. godine, sa podacima da je imenovana u vremenskom periodu počev od 01.10.2014. godine (tj. u momentu ostvarivanja predmetnog prava) pa nadalje neprekidno u radnom odnosu u Švicarskoj, kao i da je sa adresom stanovanja u Švicarskoj. Nadalje, proizilazi da tužiteljica protiv navedenog rješenja o prestanku prava na isplatu porodične penzije od 16.11.2022. godine nije izjavila žalbu, te da je na osnovu izvještaja Odjeljenja tuženog za isplatu penzija i naknada od 23.12.2022. godine, predmetnim prvostepenim rješenjem od 12.01.2023. godine, utvrđeno da je u vremenskom periodu od 01.10.2014. godine do 31.10.2022. godine (tj. za vrijeme trajanja njenog radnog odnosa u Švicarskoj), tuženi isplatio tužiteljici ukupan iznos penzija od 26.846,62 KM, zbog čega je prvostepenim rješenjem utvrđena preplata navedenog iznosa penzijskog primanja, te tužiteljica obavezana da taj iznos uplati na žiro račun tuženog (kako je to pobliže navedeno u dispozitivu rješenja), s pozivom na odredbe člana 134. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Postupajući po tužiteljičinoj žalbi izjavljenoj protiv navedenog prvostepenog rješenja tuženi je osporenim rješenjem istu odbio kao neosnovanu, a prvostepeni sud je rješenja nadležnih organa ocijenio pravilnim i na zakonu zasnovanim, pa je tužbu tužiteljice odbio kao neosnovanu.

Imajući u vidu izloženo, donošenjem pobijane presude prvostepeni sud, po ocjeni ovog Suda, nije povrijedio federalni zakon ili drugi federalni propis, zbog čega se zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke ukazuje neosnovanim.

Naime, odredbama člana 89. Zakona o penzijskom/mirovinskom i invalidskom osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 13/18, 90/21 i 19/22), kao važećeg materijalnog propisa koji reguliše konkretnu upravnu oblast, propisano je da se pravo na porodičnu penziju obezbjeđuje članu porodice umrlog osiguranika, odnosno korisnika penzije koji nije u obaveznom osiguranju. Odredbama člana 134. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju propisano je da je lice kome je na teret nosioca osiguranja

izvršena isplata, na koju nije imao pravo po zakonu, obavezno da vrati nosiocu osiguranja primljeni iznos, te da nosilac osiguranja u upravnom postupku po službenoj dužnosti donosi rješenje o utvrđivanju preplaćenog iznosa penzijskog primanja u kojem navodi visinu preplaćenog iznosa, način i rokove za povrat istog, te da je rješenje o preplati penzije izvršna isprava shodno propisu kojim se uređuje izvršni postupak. Odredbom člana 136. stav 1. istog Zakona propisano je da pravo nositelja osiguranja na utvrđivanje nepripadajuće isplate i pravo na povrat nepripadajuće isplate zastarijeva za pet godina računajući od dana kada je zastara počela teći, dok je stavom 2. propisano da zastara prava na utvrđivanje nepripadajuće isplate počinje teći nakon isteka godine u kojoj je nositelj osiguranja saznao za nepripadajuću isplatu, odnosno za primatelja nepripadajuće isplate.

Kako iz utvrđenog činjeničnog stanja proizilazi nespornim da je tužiteljica, kao korisnik porodične penzije, u vremenskom periodu od 01.10.2014. godine do 31.10.2022. godine bila u radnom odnosu kod švicarskog nositelja osiguranja, te da joj je u tom periodu, a po navedenom rješenju prvostepenog organa od 30.03.2015. godine (odnosno od 04.12.2016. g.), izvršena isplata penzija u ukupnom iznosu od 26.846,62 KM, kao i da je tuženi tek dana 18.10.2022. godine saznao da je imenovana u navedenom vremenskom periodu bila u radnom odnosu kod švicarskog nositelja osiguranja, to je predmetnim rješenjima nadležnih organa, a i pobijanom presudom, pravilno utvrđeno da tužiteljici, kao korisniku porodične penzije, ne pripada pravo na isplatu iste za navedeni vremenski period, te je, shodno citiranim odredbama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, pravilno obavezana da tuženom nosiocu osiguranja vrati primljeni iznos novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 26.846,62 KM na koje nije imala pravo, kako je to pobliže navedeno u dispozitivu prvostepenog rješenja.

Neosnovano je prigovaranje tužiteljice da su tuženi organ i prvostepeni sud na konkretan slučaj pogrešno primijenili odredbe o zastarjelosti prava na utvrđivanje nepripadajuće isplate iz člana 136. stav 1. i 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, kada su kao dan saznanja za nepripadajuće isplate utvrdili 18.10.2022. godine. Ovo iz razloga što prema priloženim dokazima u spisu (čiju valjanost tužiteljica uopće ne osporava), jasno proizilazi da je dana 18.10.2022. godine prvostepeni organ zaprimio navedeni obrazac švicarskog nositelja osiguranja E205 od 04.10.2022. godine, na osnovu kojeg je tog dana saznao da je tužiteljica u navedenom vremenskom periodu bila kontinuirano u radnom odnosu kod švicarskog nositelja osiguranja. Stoga je pravilna ocjena tuženog, a i prvostepenog suda, da shodno citiranim odredbama člana 136. stav 1. i 2. Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, u konkretnom slučaju nije nastupila zastara prava na utvrđivanje nepripadajuće isplate, budući da petogodišnji rok zastare prema navedenim zakonskim odredbama počinje teći nakon isteka 2022. godine, kao godine u kojoj je bosanskohercegovački nosilac osiguranja saznao za nepripadajuću isplatu i primaoca nepripadajuće isplate (tužiteljicu), a prema navedenom obrascu švicarskog nositelja osiguranja od 04.10.2022. godine.

Zbog svega navedenog se pobijana presuda prvostepenog suda i rješenja penzionih organa, koja su joj prethodila, pokazuju pravilnim i zakonitim, a tužiteljičin prigovor zastare predmetnog prava tuženog nositelja osiguranja na utvrđivanje nepripadajuće isplate penzija, neosnovanim.

Imajući u vidu naprijed izneseno, ovaj Sud je navode zahtjeva za vanredno preispitivanje ocijenio neosnovanim, pa je primjenom člana 46. stav 1. Zakona o upravnim sporovima, odlučio kao u izreci presude, jer pobijanom presudom i osporenim rješenjem nije povrijeđen zakon na štetu tužiteljice.

Odluka o odbijanju zahtjeva tužiteljice za naknadu troškova sastava zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke (po punomoćniku – advokatu) donesena je na osnovu odredbe člana 386. stav 1. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15), u vezi s članom 55. Zakona o upravnim sporovima, jer tužiteljica nije uspjela sa podnesenim zahtjevom.

Zapisničar
Hodžić Melisa, s.r.

Predsjednik vijeća
Babić Stanković Aleksandra, s.r.